

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Τίτλος Ερευνητικού Έργου: Διακρατικές νομισματικές και οικονομικές εναλλαγές στην πολιτική του Μεσοπολέμου: Η ελληνική κρίση της δεκαετίας του 1930 σε ευρωπαϊκό πλαίσιο

*Transnational Monetary & Economic Alternatives in the Interwar Politics.
The 30s Greek Crisis in European Context*

Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η: Κατερίνα Μπρέγιαννη

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος: TransMonEA

Επιστημονική Περιοχή: Κοινωνικές Επιστήμες

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Ακαδημία Αθηνών, Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: Ακαδημία Αθηνών

Συνεργαζόμενος Φορέας: Laboratory of Evaluation of Policies and Development Programs, University of Thessaly, Department of Urban Planning and Regional Development Paris I, UMR D&S

Ιστοσελίδα προβολής του Έργου:

<https://transmonea.academyofathens.gr/> και στο YouTube <https://www.youtube.com/channel/UCMHIB8d06LI8Ic1FNNMfEJg>

g

Ποσό Χρηματοδότησης: 159.500

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 36 μήνες

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου

Ανάλυση της μεσοπολεμικής οικονομικής κρίσης ως μετάβασης από το διεθνές στο τοπικό.

Κεντρικός άξονας του Προγράμματος είναι η Μεγάλη Ύφεση και η ερμηνεία των πολιτικών και οικονομικών μεσοπολεμικών υποδειγμάτων που εφαρμόστηκαν για την αντιμετώπισή της. Μέσω της ενσωμάτωσης ενός εννοιολογικού επιπέδου ανάλυσης, αναμένεται ότι η έρευνα θα προσεγγίσει επίσης την πραγμάτευση και βίωση της μεσοπολεμικής κρίσης από τα επιμέρους κοινωνικά στρώματα.

Για να προσδιοριστεί καλύτερα η βασική υπόθεση εργασίας, το Πρόγραμμα περιλαμβάνει τη μελέτη της προγενέστερης φιλελεύθερης οργάνωσης της αγοράς και την απόπειρα νομισματικής “ενσωμάτωσης” στη δεκαετία του 1920, μια διαδικασία στην οποία η μεσοπολεμική ύφεση επέφερε ρήξη. Με την ίδια οπτική, η μικρο-αναλυτική επεξεργασία, ως μελέτη περίπτωσης της ελληνικής εμπειρίας, ενσωματώνει τις παραμέτρους της εθνικής οικονομίας, οι οποίες ενσωματώνουν επίσης στην ανάλυση την εσωτερική ελληνική κρίση του Μεσοπολέμου. Ο περιορισμένος χρονολογικός ορίζοντας του Προγράμματος επιτρέπει τη γεωγραφική διεύρυνση του αντικειμένου αλλά κυρίως επιτρέπει τη χρήση πολλαπλών μεθοδολογικών εργαλείων. Επιπροσθέτως, θεωρητικό πλαίσιο παρέχει η εννοιολογική ανάλυση στη μακρά διάρκεια συγκεκριμένων οικονομικών φαινομένων (όπως η νομισματική κυκλοφορία και οι πιστωτικοί μηχανισμοί).

Όσον αφορά τη μεθοδολογία, το Πρόγραμμα επικεντρώνει στην αξιολόγηση των ποσοτικών δεδομένων μέσω αρχειακών τεκμηρίων (εισάγοντας την ιστορική προσέγγιση στην οικονομική έρευνα), στην αξιοποίηση της πολιτισμικής διάστασης των οικονομικών φαινομένων και στην περιγραφή της γεωγραφικής επέκτασης της αγοράς καθώς οι διεθνείς οικονομικές πολιτικές εφαρμόζονται στο τοπικό επίπεδο.

Συγκεκριμένα, τα παραπάνω διερευνώνται σε σχέση με συγκεκριμένους ερευνητικούς άξονες, ξεκινώντας από τη διακρατική ανάλυση και καταλήγοντας στη μελέτη περιπτώσεων.

Σε σχέση με την τρέχουσα έρευνα, επιμέρους άξονες είναι και οι εξής:

- Διακρατική νομισματική ενσωμάτωση στη μεσοπολεμική Ευρώπη και το σημείο καμπής της Μεγάλης Ύφεσης
- Οικονομία και διακρατικό εμπόριο στη Νοτιοανατολική Ευρώπη του Μεσοπολέμου
- Μια Μικρο-Αναλυτική Προσέγγιση στην Ελληνική Μεσοπολεμική κρίση

Πρωτοτυπία Ερευνητικού Έργου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόσφατη ύφεση εξ ορισμού δημιούργησε νέους δρόμους για την επανεξέταση προηγούμενων οικονομικών κρίσεων, καινοτομία του Προγράμματος είναι η εισαγωγή ορισμένων νέων πηγών στην έρευνα, η οποία δύναται να φωτίσει διφορούμενες πτυχές της διαδικασίας της μεσοπολεμικής οικονομικής «ενσωμάτωσης», της ύφεσης και των πολιτικών για την αντιμετώπισή της, των τελευταίων ως εναλλακτικών λύσεων όσον αφορά τη ρύθμιση της οικονομίας. Η αξιολόγηση της κρατικής παρέμβασης στην οικονομία και της κριτικής εναντίον της σε διακρατικό επίπεδο, επίσης, προσεγγίζουν εκ νέου παλαιότερα ζητήματα, τα οποία εντούτοις ενσωματώνονται σε μια καινοτόμα προσέγγιση, με χρήση διεπιστημονικής μεθοδολογίας και ψηφιακών εργαλείων.

- Επιπλέον, η μετάβαση από το διεθνές στο περιφερειακό και από εκεί στο τοπικό επίπεδο είναι μια καινοτόμος πτυχή του έργου, που αναδεικνύεται με τη συμμετοχή επιστημόνων από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους και εθνικότητες.
- Όσον αφορά την ερμηνεία της Μεγάλης Ύφεσης, η έρευνα καινοτομεί καθώς δεν περιορίζεται στην οπτική των πολιτικών ελίτ, αλλά επεκτείνεται περαιτέρω σταθμίζοντας την κοινωνική αλληλεπίδραση στο σύνολό της και ελέγχοντας μέσω της αρχειακής τεκμηρίωσης τις ποσοτικές πληροφορίες που παρέχονται από τους κρατικούς φορείς. Αυτή η καινοτόμος πτυχή θα μπορούσε επίσης να είναι χρήσιμη για την ερμηνεία της τρέχουσας οικονομικής κρίσης και για την εξήγηση των σύγχρονων κοινωνικών στάσεων απέναντι στα φαινόμενα ύφεσης.
- Από την άποψη της Ελληνικής Οικονομικής Ιστορίας, το έργο καινοτομεί καθώς ενσωματώνει και αναλύει τοπικά/εθνικά οικονομικά φαινόμενα στο πλαίσιο διεθνών οικονομικών πολιτικών: εντάσσει σε γενικές γραμμές τις Ελληνικές Σπουδές στο διεθνές τους πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα σημαντικό μέρος από τα εξεταζόμενα εθνικά φαινόμενα είναι παράλληλα με τα ευρωπαϊκά. Πέρα από την ανάλυση των οικονομικών συντελεστών σε τοπικό (δηλαδή εθνικό) επίπεδο, ενσωματώνει ωστόσο τη διάδρασή τους με το γενικό πλαίσιο.
- Ως καινοτόμος πτυχή, μπορεί επίσης να θεωρηθεί ο στόχος της έρευνας να συνδυάσει μεθοδολογικά εργαλεία από τις Πολιτισμικές Σπουδές με την ανάλυση των οικονομικών φαινομένων.

Αναμενόμενα αποτελέσματα & Αντίκτυπος του Ερευνητικού Έργου

Η έρευνα στοχεύει να απεικονίσει τις πολλαπλές αφηγήσεις της Μεγάλης Ύφεσης. Η **πολιτική αφήγηση**, μέσω της εξέτασης εθνικών παραδειγμάτων, και η **τεχνοκρατική αφήγηση**, από την οπτική γωνία των διεθνών οικονομικών θεσμών που παρεμβαίνουν για τη δημιουργία μιας νέας νομισματικής και χρηματοοικονομικής τάξης, συγκλίνουν σε μια **εννοιολογική αφήγηση**. Η τελευταία περιλαμβάνει την οπτική αναπαράσταση κοινωνικών φαινομένων που προκαλούνται από την ύφεση.

Από το ερευνητικό Πρόγραμμα αναμένεται η παραγωγή νέων προσεγγίσεων για ένα οικονομικό φαινόμενο με κοινωνικές επιπτώσεις και, συνεπώς, η υπέρβαση μιας συστημικής αφήγησης για τη Μεγάλη Ύφεση που προέρχεται αποκλειστικά από τους εθνικούς ή διεθνείς θεσμούς του Μεσοπολέμου. Έτσι, οι θεματικοί άξονες του Προγράμματος είναι εξαιρετικά διαδραστικοί και συνεκτικοί.

Σε αυτόν τον γενικό στόχο, οι ενδιάμεσοι στόχοι εμπεριέχουν: **α) βασική έρευνα όσον αφορά τον εντοπισμό και την αξιολόγηση νέων πηγών, β) συστηματοποίηση και αξιολόγηση των παρεχόμενων πληροφοριών με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, γ) παραγωγή εννοιών, δοκιμάζοντάς τις σε ένα «πραγματικό» περιβάλλον, δ) ανάλυση εθνικών παραδειγμάτων μέσω οργάνωσης της σειριακής προσέγγισης, αξιολογώντας τον νομισματικό παράγοντα και εκείνο των θεσμικών οικονομικών συντελεστών.**

Η ενσωμάτωση της ελληνικής μεσοπολεμικής κρίσης στο διεθνές πλαίσιο και, κατά συνέπεια, η ενσωμάτωσή της στην σημερινή συζήτηση στις κοινωνικές επιστήμες θα μπορούσε να έχει σημαντικό επιστημονικό αντίκτυπο, επεκτείνοντας την υπάρχουσα προβληματική και πολλαπλασιάζοντας την επιστημονική δικτύωση: Το Πρόγραμμα στοχεύει να συμβάλει στη διεθνή επιστημονική συζήτηση και ενσωματώνει τόσο ιστοριογραφικά ζητήματα όσο και ζητήματα πολιτικής οικονομίας, με βάση την παραδοχή ότι η εμπειρία των πρόσφατων κρίσεων μεταβάλλει την προοπτική των προηγούμενων, πολλαπλασιάζοντας τα εργαλεία και τις ερευνητικές υποθέσεις.

Ο κοινωνικός αντίκτυπος του έργου σχετίζεται με τα ερωτήματα που τέθηκαν από την πρόσφατη κρίση του 2008 και συνδέεται με τις αβεβαιότητες που αυτή γέννησε: Σε εθνικό ή καθαρά τοπικό επίπεδο, τα δεδομένα της έρευνας μπορεί να βοηθήσουν στην εξαγωγή συμπερασμάτων προκειμένου να καταδειχθεί η αποτελεσματικότητα των τρεχουσών αναπτυξιακών πολιτικών σε σχέση με τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν στην οικονομική κρίση της δεκαετίας του 1930.

Η σημασία της χρηματοδότησης

Η χρηματοδότηση από το ΕΛΙΔΕΚ μου προσφέρει, εμένα προσωπικά αλλά και στα μέλη της Ερευνητικής Ομάδας, τη δυνατότητα διεύρυνσης της βασικής έρευνας και συστηματοποίησης της παραγόμενης πληροφορίας - ποσοτικής και ποιοτικής-, με χρήση ψηφιακών εργαλείων και σε συνθήκες συλλογικής εργασίας. Η έμφαση στις εργασίες διάχυσης προσφέρει, επίσης, τη δυνατότητα διάδρασης με την επιστημονική κοινότητα και του ελέγχου των ερευνητικών αποτελεσμάτων, εις τρόπον ώστε να προάγεται η εννοιολογική πλαισίωση των υποθέσεων εργασίας και να διευρύνεται η χρήση διεπιστημονικών εργαλείων. Η δυνατότητα χρηματοδότησης εκδόσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος, όπως και η δημοσίευση αυτοτελών άρθρων/παραδοτέων του προγράμματος, προάγει τη σύνθεση και την παραγωγή νέας γνώσης από τα μέλη της ερευνητικής ομάδας σε πραγματικό χρόνο. Σημαντική, επίσης, θεωρώ ότι είναι η συμβολή της χρηματοδότησης του ΕΛΙΔΕΚ στη διατήρηση και επέκταση διεθνούς επιστημονικού δικτύου, καθώς η επιστημονική δικτύωση δεν είναι μόνο ποιοτικός δείκτης της προσωπικής έρευνας αλλά συμβάλει και στην εξωστρέφεια ευρύτερα των Ελληνικών Σπουδών.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr